

Cesta

10
2012

KŘESŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 12 Kč

Modlitba	3
Proč se říká, že... ..	4
Rok pod nebem	5
Jan Žižka z Trocnova	6
Pohádka o hvězdících	7
Ta naše květena - česká? 18	8
Svatojánský brouček	10
Kde je tvůj otec?	10
Bouřka	11
Právě jsem zavěsil	11
Rukávy a rukavice	12
Soutěž o tři knihy	14
Písnička - Žalm 8	15
Vaše obrázky	16

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Úřad Ústřední rady CČSH, Praha.
 Distribuce: A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 2635/15,
 Praha 9 - Horní Počernice, tel.: 234 092 811
 Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, prostřednictvím redakce.
 Ilustrace: J. Lockerová, archiv časopisu Cesta
 Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Otče na nebesích,
v horách, lukách, lesích
z duše děkuji ti,
za slunce i kvítí,

za déšť, za ovoce,
za chléb v každém roce,
za tvůj dohled bdělý,
za svůj život celý.

K tobě do přírody
zvou mne čisté vody,
tiché mráčky v letu,
jasná líčka květů,

skromné, pilné včely,
lidé dobří, smělí,
pevní jako hory.
To jsou moje vzory.

Miroslav Matouš

8. Jsi zarostlý jako Ezau

Těm z vás, kteří znáte český film Pelíšky, se možná vybaví omyl jednoho z hlavních hrdinů, který Ezaua zaměnil za Ezopa – autora známých bajek.

Věřím, že většina z vás ví dobře, že Ezau byl jedním z Izákových synů. Tím druhým byl Jákob. Ačkoliv bratři byli dvojčata, byli velmi rozdílní – jak vzhledem, tak povahou. Prvorozený Ezau, už když se narodil, byl „celý červenohnědý a chlupatý jako kožíšek“. Stal se z něj lovec, který se celé dny toulal po lesích a polích a lovil zvěř. Izák ho měl raději než Jákoba, který se držel víc doma a byl oblíbencem své matky Rebeky. Na konci 25. kapitoly První knihy Mojžíšovy a potom ve 27. kapitole se dočteme, jak hladový Ezau nejprve prodal Jákobovi své prvorozenství za misku čočky a nakonec jej mladší bratr Istí připravil i o otcovo požehnání. Využil právě Ezauova vzhledu a toho, že Izák už špatně viděl – omotal si ruce kozlí kůží, aby to vypadalo, že je má chlupaté.

Za tenhle svůj úskok musel opustit domov, aby se vyhnul bratrově pomstě. Příštích dvacet let těžce pracoval u svého strýce Lámana, kde také na vlastní kůži poznal, jaké to je, když vás někdo oklame – místo milované Ráchel, kterou si vysloužil, dostal za ženu její starší sestru Leu. Nakonec se dočkal i Ráchel, vrátil se domů a s bratrem se usmířil.

A nám z tohoto příběhu kromě poučení, že se nemáme vzdávat důležitých hodnot za něco pomíjivého a také že to, když se k někomu zachováme nefér, se nám časem vrátí, zůstalo i rčení o zarostlém Ezaovi, které slýcháme především tehdy, když se naši rodiče domnívají, že už nutně potřebujeme navštívit holiče.

Jana Krajčířiková

Les

Les je zeleň, ticho, klid,
šumění a šerosvit,
studánka a keř,
brouci, ptáci, zvěř,

houští, šedé skalní stěny,
doupě, skryté pod kořeny,
hnízda ve větvích,
radost v očích mých.

Muchomůrka

Stojí v lese muchomůrka,
kolem krčku bílá šňůrka,
bílé tečky všude
na čepičce rudé.

Kde se vzala, tu se vzala,
včera ještě v zemi spala.
Zrodila se z mechu,
smrček dal jí střechu.

Vrabec

Když nám liják střechu kropí,
není po vrabčáku stopy.
Sedí někde v suchu,
nemá rád tu sprchu.

Ale po dešti, jak může,
fr - a už je u kaluže.
Hleďte na vrabčáka!
Teď ho voda láká!

Miroslav Matouš

Táborského hejtmana Žižku si připomínáme obvykle v říjnu, protože v tomto měsíci zemřel. Zapátrejte v paměti, co všechno o něm víte, pokuste se určit, které z následujících vět jsou pravdivé a které ne – a vypište si písmenka do tabulky. Tu si můžete zkontrolovat na str. 14.

1. Historikové mají podrobné informace o celém Žižkově životě. **ANO (L) NE (H)**
2. Narodil se pravděpodobně roku 1360. **ANO (U) NE (O)**
3. Jan Žižka měl slabý zrak – od dětství musel nosit brýle.
ANO (I) NE (S)
4. Několik let byl zbojníkem, dostal však od Václava IV. milost.
ANO (I) NE (K)
5. Po určitou dobu bojoval ve službách polského krále Vladislava II. Jagellonského.
ANO (T) NE (Š)
6. Později v Praze se seznámil s kázáním Mistra Jana Husa. **ANO (S) NE (M)**
7. V létě r. 1419 byl s dalšími svržen z okna Novoměstské radnice při první pražské defenestraci. **ANO (Z) NE (K)**
8. Potom se přidal k husitům v Plzni. **ANO (Ý) NE (I)**
9. Po cestě z Plzně do Tábora utrpěl drtivou porážku u Sudoměře.
ANO (F) NE (V)
10. V Táboře se stal vojenským hejtmanem. **ANO (O) NE (Y)**
11. Papež proti husitským Čechám vyhlásil křížové výpravy. **ANO (J) NE (Ř)**
12. Žižka studiem starých římských pramenů obnovil taktiku vozové hradby.
ANO (Á) NE (E)
13. Roku 1420 husité pod Žižkovým vedením zvítězili v bitvě na pražském Vítkově.
ANO (V) NE (L)
14. Na památku tohoto vítězství zde stojí socha, znázorňující Žižku sedícího na kamenném stolci. **ANO (T) NE (Ú)**
15. Žižka je autorem vojenského řádu. **ANO (D) NE (V)**
16. Roku 1421 během obléhání hradu Rabí zřejmě zcela oslepl. **ANO (C) NE (O)**
17. Žižka zemřel 11. října 1499 u Příbyslavi. **ANO (Í) NE (E)**

Jeden starý muž se kdysi vydal na večerní procházku po mořském břehu.

Slunce už zapadalo a teplý vzduch voněl odcházejícím létem.

Byl odliv. Moře ustoupilo z pobřežních mělčin a odhalilo místa, která ještě před pár okamžiky byla jeho dnem.

Až kamsi za obzor se podél břehu táhl široký pruh mokrého písku, zbrzděný stružkami odplývající slané vody.

Čilé ryby odplavaly, ale na suchu uvázlo bezpočet velikých hvězdic; pláž jimi byla poseta, kam až jen oko dohlédlo.

Vtom si stařec všiml chlapce, který krácel po břehu a sbíraje hvězdice z písku, vracel je zpátky do moře.

„Proč to děláš?“ zeptal se ho.

„Příliv bude až ráno,“ odvětil chlapec. „Hvězdice by uschly.“

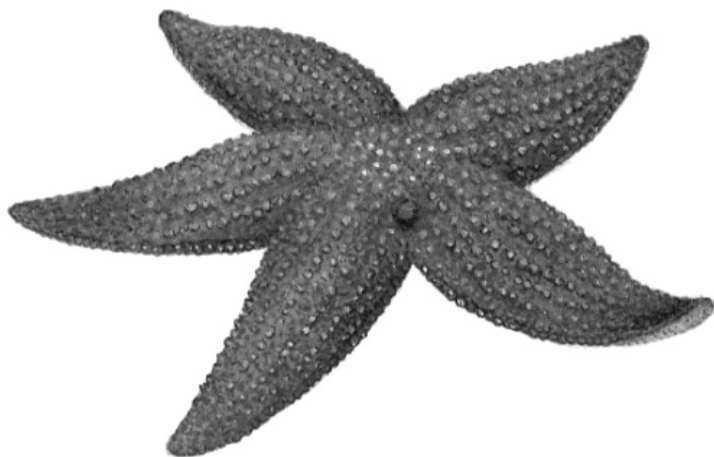
„Jen se podívej, kolik jich tu je,“ mávl starý muž rukou směrem k obzoru.

„Ani kdybys sbíral celou noc, nezachráníš je. Myslíš, že to, co děláš, má nějakou cenu?“

Chlapec zamyšleně pohlédl na hvězdici, kterou právě držel v ruce.

„Myslím, že zrovna pro tuhle ano,“ řekl potom.

(Příběh volně přeepsaný podle vyprávění J. D. Bauma; vydala Nadace Klíček k výstavě „VITA HUMANA 1996“)

18. Lopuch

Rod lopuchů (*Arctium*) zahrnuje asi 10 druhů, jejichž původní areál rozšíření zahrnuje Evropu a západní a střední Asii. Druhotně však rostou i ve východní Asii, v Severní Americe, v Austrálii a na Novém Zélandu. Patří mezi velkou čeleď hvězdnicovitých. U nás rostou čtyři druhy lopuchů, navzájem jsou dosti podobné, odlišuje se jen lopuch plstnatý.

Lopuch menší (*Arctium minus*) je dvouletá až víceletá, 50 až 120 cm vysoká bylina. Lodyha přímá, rýhovaná, řídce vlnatě chlupatá, větvená, v horní části často načervenalá. Listy vejčité, na okraji mělce zubaté, na svrchní straně jemně pýřité, na spodní straně s vystouplou žilnatinou, šedoplstnaté až téměř lysé. Květy kulovité, hroznovitě uspořádané, čerVENOFIALOVÉ, jen vzácně bílé; objevují se v červnu až září. Nacházíme ho na rumišťích, podél cest, v obcích, na mezích a náspech, při okrajích lesů. Daří se mu na půdách dusíkatých, hlinitých, výživných, vlhkých. V naší zemi se vyskytuje v teplejších oblastech roztroušeně až místy hojně, ve vyšších polohách vzácně (max. asi 750 m n.m.). Celkově roste v Evropě vyjma jejích nejjihnějších okrajů, na severu až po střední Skandinávii, na východě po Ural a Azovské moře. V léčitelství lze použít stejně jako lopuch plstnatý.

Lopuch větší (*Arctium lappa*) je dvouletá rostlina se silně rozvětvenou lodyhou. Má dlouhý, vřetenovitý, dřevnatý, zvenčí šedohnědý a zevnitř bílý kořen. Lodyha dosahuje výšky až 1,5 metru. Rozvíjí velmi velké přizemní a menší stonkové listy. Květy jsou čerVENOFIALOVÉ, složené do úborů nacházejících se na vrcholech lodyh. Listeny kolem květů jsou zelené s dovnitř zahnutými háčky. Plodem je černá, slabě vráscitá vejčitá nažka s krátkým chmýřím. Kvete od poloviny června do poloviny září. Roste od nížin do hor jako obecný plevel, hojný zejména na rumišťích, smetištích, navážkách, neobdělávaných půdách, kolem cest a polí apod. Dává přednost sušším a bohatším, zejména vápencovým půdám.

Lopuch plstnatý (*Arctium tomentosum*, na obrázku, starší název – **lopuch pavučinatý**) je dvouletá nebo víceletá, 50 – 150 cm vysoká bylina. Lodyha přímá, bohatě větvená, světle zelená, často tmavočerveně nebo hnědě naběhlá. Listy široce vejčité, zespoda šedoplstnaté. Květy v chocholichnatých květenstvích, v tmavě zelené kulovité stopce, která je hustě

pavučinatě chlupatá, zákrovní listeny s tuhou špičkou. Červenofialové květy vidáme od června do září. Tento hojný druh můžeme nalézt na rumišťích, skládkách, okrajích cest, na náspech, v parcích či na smetištích. Má rád sušší až mírně vlhké, živinami bohaté, neutrální až zásadité půdy. Byl do Čech zavlečen ještě ve středověku, pravděpodobně z Asie. Sbíranou částí je kořen, zřídka list nebo semeno. Kořen se dobývá u jednoletých rostlin na podzim nebo u dvouletých na jaře - koncem vegetačního období v prvním roce života rostliny se v kořeni ukládají zásobní látky, takže je dužnatý, po vykvetení však dřevnatí nebo dokonce i vyhnívá, takže se pro léčitelství stává bezvýznamným. Kořen obsahuje velké množství inulinu, dále silice, sliz, tříslovinu, minerální látky, pryskyřice, olej a vitamín C. Droga příznivě působí při poruchách trávicího traktu a celkově posiluje organismus. Má i účinky močopudné, podporuje tvorbu potu. Při současném vnitřním i vnějším podávání jí lze často vyléčit i chronické ekzémy a jiné kožní poruchy vzniklé v důsledku špatné látkové výměny. Mladé, čerstvé a pomačkané listy přiložené na nehojící se rány, pohmožděninny nebo kožní záněty mohou napomoci k jejich léčení. V lékařství se používá lopuchový olej proti padání vlasů a lupům.

Petra Štěpánová

Jednou večer nesu si potmě vodu a najednou vidím ze tmy zářit krásné, zelenavé světélko. Svatojánský brouček! Světluška! A hle! Vždyť on se chudinka zamotal do pavoukovy sítě! Je v nebezpečí, a přece svítí! Vymotal jsem světlušku z pavučiny, nesu ji opatrně domů. Doma položím broučka na stůl a teď jsme najednou se smutkem spatřili, co se stalo. Ležel před námi bez pohybu – dodělával. A to bylo podivuhodné a dojemné zároveň: jak ten ubohý umírající brouček stále ještě svítí! Svítí celou noc, svítí ještě kus druhé noci – umíraje, bez přestání svítí. A tu jsem si myslil, že nám lidem dává příklad: Svítit! Ustavičně svítit, až do posledka, i v samé vteřině odchodu ještě svítit!

Gamma

Jediné, co je důležité, je usilovat o to, aby v nás bylo světlo.

Albert Schweitzer

Kde je tvůj otec?

„Je tvůj otec, pan doktor, doma?“ ptal jsem se dítěte.

„Ne, je pryč.“

„Kde myslíš, že bych ho mohl najít?“

„No,“ řeklo s přemítavým výrazem, „musíme se podívat po nějakých místech, kde lidi stůňou, jsou poranění nebo nějak jinak trpí. Nevím, kde je, ale někde pomáhá.“

A já jsem si v srdci přebral po svém tento malý rozhovor.

Říkáš, že se blýská
a že hřmí?
To si v nebi hrají
se zápalkami.
A pak pláčou
každou chvíli
nad tím, co kde
zapálili.

Jenom pořád nevím, táto,
proč vždycky přitom roste bláto.

Zdeněk Svoboda

Právě jsem zavěsil

Právě jsem zavěsil; proč vlastně volal?
Ach ano, Pane... už vím.
Moc jsem mluvil a málo poslouchal.
Odpusť, Pane, že jsem vedl samomluvu a ne rozhovor.
Vnucoval jsem své myšlenky a nevyměňoval.
Nic jsem se nedozvěděl, protože jsem nenaslouchal.
Nic jsem nedal, protože jsem nenaslouchal.
Nenavázal jsem žádný vztah, protože jsem nenaslouchal.
Odpusť, Pane, byl jsem spojen a
teď jsme rozděleni.

Michel Quoist

Bylo jednou jedno staré kamenné divadlo a v tom divadle byla stará, tmavá, ale přívětivá šatna. Nemyslím však tu pro herce a herečky, nýbrž šatnu pro diváky. Takovou tu šatnu, kde je celý den ticho, jen těsně před a po představení se sem nahrne dav lidí a odkládá či vyzvedává si zde své kabáty, pláště, saka, klobouky, případně deštníky.

A o té šatně vám chci dnes vyprávět. Vlastně ještě spíše o kabátech, které v ní visely. Stejně jako se lidé těší na nevšední kulturní zážitek při divadelním představení, těší se na večer i jejich šaty. Nádherné dámské večerní róby a pánské obleky se

nemohou dočkat, až zazáří v plné kráse v zářivém osvětlení divadla, často ještě ozdobeny třpytivými šperky. Kabáty však také nepřijdou zkrátka – těší se na společnost ostatních svrchníků v divácké šatně. Vždyť zde mají možnost setkat se a popovídat si s tolika zajímavými osobnostmi! Zatímco doma visí ve skříni vedle stále stejných svršků, s nimiž si, co si budeme povídat, po letech již často i dost lezou na nervy, tady v divadle se dostanou do vyšší SPOLEČNOSTI.

Tak například tento modrý balonový plášť. Jak ten dovede krásně vyprávět o cestách po evropských velkoměstech! Nebo tamhleto tmavě zelené sametové sako. Patří panu profesoru Novákovi, což je kapacita v oblasti chirurgie ruky. Vidíte, to mi připomnělo, že nejen kabáty, ale i rukavice mohou potkat podivuhodné osudy. Poslechněte si příběh, který jednoho večera ostatním návštěvníkům divácké šatny vyprávěl jeden černý zimník:

„Dlouhá léta jsem bydlel v jedné skříni s dámským kožichem. Byl poměrně mladý, plný života, užili jsme si spoustu zábavy, dokud se, chudák, nešťastně nezamíloval. Jeho majitelka, manželka mého pána, si totiž pořídila luxusní kožené rukavice. Byly celé červené a nádherně hladké a příjemné

na dotyk. Tak mi to aspoň ten kožich líčil. Jakmile se totiž jeho rukávy těch rukavic dotkly, propadl jejich kouzlu. Netoužil již po ničem jiném, než aby je paní nosila stále spolu. Snažil se těm rukavicím vyjevit své city, psal pro ně básně, hladil je svou jemnou kožešinou, vše však bylo marné. Jejich červená kůže byla studená a netečná. Levá rukavice dokonce prohlásila, že obyčejný králičí kožich u nich nemá žádnou šanci, že jsou stvořené minimálně pro polární lišku.

Od té doby začal ten ubohý kožich chřadnout. Byl stále smutnější a zasmušilejší, žádný žert jej nedokázal rozveselit. A co bylo nejhorší – začal línat – chlupy z něj vypadávaly nejprve pomalu, postupně však stále víc a nakonec po celých hrstech. Není divu, že jej naše paní nakonec vyhodila.“

„Máte pravdu,“ plynule navázalo tmavě modré elegantní paletó. „Láska může být krásná, ale také velmi nebezpečná. Přímo zde v divadelní šatně jsem byla loni svědkem jednoho takového smutného příběhu. Chodíval sem pravidelně mladý student. Peněz měl poskrovnu - což bylo znát i na jeho omšelém sáčku s koženými záplatami na prodřených loktech - na nejlevnější lístek do divadla si však našetřil vždycky. Tuším, že sem chodil kvůli jedné herečce. No, a to jeho sako se zase zamilovalo do bundičky jedné slečny, která visívala nedaleko od něj. Bylo však příliš nesmělé, aby se odvážilo jí své city vyjevit. Ona nic netušila. Potom jednou student přišel bez saka a my se až po několika týdnech dozvěděli, že se žalem úplně rozpadlo. Když to uslyšela ta bundička, rozplakala se. Už dlouho se jí sako líbilo, nevěděla však, jak mu to říci. Vidíte, vidíte, kdyby ti dva měli víc odvahy, mohl z nich

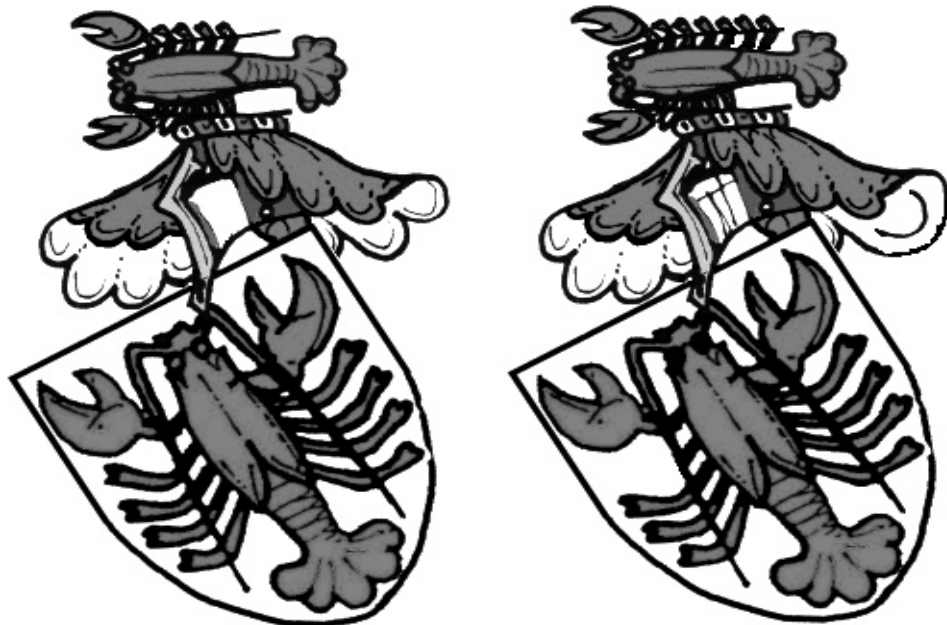
být šťastný pár. A možná i z těch dvou studentů. Protože pokud vím, s tou herečkou to také nevyšlo...“

Tak takhle si kabáty v šatně vyprávějí. Určitě to nejsou jen smutné příběhy, ale užijí si spolu i hodně legrace. Tak jim ji dopřávejte co nejvíc a chodte často do divadla!

Naše říjnová soutěž se podobně jako otázky ze strany 6 vztahuje k Janu Žižkovi. Na obrázku je jeho rodový erb. Najdete mezi oběma verzemi pět rozdílů? Svě řešení nám pošlete do poloviny listopadu, jména tří výherců knihy otiskneme v prosincové Cestě.

Blahopřejeme výherkyním z červnového čísla

(tajenka byla Prázdniny), i když tentokrát jsou jen dvě (prázdniny vás asi natolik zaneprázdnily, že jsme víc odpovědí do redakce nedostali):

**Radka Vondráčková z Týniště nad Orlicí
a Markéta Velebilová z Prahy 12-Kamýku**

Správné řešení ze strany 6: Husitský vojevůdce.

a e d E a d G F E

1. Ho-spo-di - ne, Pa - ne náš, své jmé - no po vší ze - mi

a G C F E a d E⁷ a

v důstoj - no - sti ne - chá - váš o - sla - vo - va - ti vše - mi.

2. Učinil ses přeslavným.

I malá nemluvnata
tebe vidí všemocným,
tvá slova jsou jim svatá.

3. A já sám ptám se sebe,
když vidím vše, co činíš:
čím člověk je pro tebe,
že k němu s láskou shlížíš?

4. Neb jak anděla svého
jej velkým postavil jsi,
pánem všeho živého
v své lásce učinil jsi.

5. = 1.

SLUNCE A MĚSÍC A HVĚZDY BYLY 4 DEN

JEŽÍŠ ŘEKL: „VAŠE SRDCE AŽ SE
NECHVĚDE ÚJKOSTÍ! VĚŘÍTE V BOHA,
VĚŘTE I VE MNE. V DOMĚ MÉHO OTCĚ
JE MNOHO PŘÍBYTKŮ.“

BOŽÍ ZÁSObY JSOU NEOMEZENÉ,
ALE ZA TÍMCO BACHOM SE MĚLI VČÍT
ČERPAT, SNAŽÍME SE VYSTAČIT SI

④ SVĚTLA NA NEBI

⑥ LIDÉ

Tentokrát za všechny obrázky děkujeme dětem z Rychnova nad Kněžnou. Jistě jste poznali, že jejich tématem je stvoření světa a výzva k větší důvěře v Boha.

Moc se těšíme na vaši další tvorbu!

Redakce

